

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 14.

CLEVELAND, O., SATURDAY MORNING, JANUARY 17th, 1931.

LETO XXXIII—VOL. XXXIII

Bolniška blagajna Sloven- ske Dobrodelne Zveze na- predovala za tisočake

Kot se nam poroča iz glav-
nega urada Slovenske Dobro-
delne Zveze je Zveza v pretek-
lem letu 1930 napredovala na-
ravnost sijajno. V vseh skladih
zaznamuje Zveza velik napre-
dek, ki znaša za leto par tisoča-
kov manj kot \$100,000. Naj-
bolj razveseljivo je pa dejstvo,
da je samo bolniška blagajna
napredovala za \$18,000 v pre-
teklem letu, in to kljub dejstvu,
da je bilo plačanih izvanredno
obilno število bolniških podpor,
poškodb, ponesreč in drugih
podpor, ki se plačujejo iz bol-
niške blagajne. Bolniški sklad
Slovenske Dobrodelne Zveze
ima danes nad \$170,000 v bla-
gajni, kar je trdna garancija,
da bodo vsi oni, ki so bolni, do-
bili redno izplačano podporo,
obenem pa tudi garancija, da
ne bo treba plačevati nobenih
naklad od strani članstva. Po-
drobni račun Slovenske Dobro-
delne Zveze za leto 1930 bo
priročen v nekaj tednih. Skup-
no premoženje Slovenske Do-
brodelne Zveze je blizu \$800,-
000. Vse premoženje je nalo-
ženo na varna posojila, za ka-
tera glavni odbor vedno gleda,
da so v redu. Ako ste član ali
članica Slovenske Dobrodelne
Zveze, ste zasigurani, da boste
dobili ob času potrebe in zahte-
ve svojo polno podporo, ne da
bi vam bilo treba plačati kake
naklade. Za informacije glede
podpore in zavarovanja se
oglasite v glavnem uradu na
6233 St. Clair Ave.

Nagla smrt

Kot smo že včeraj na kratko
poročali, je v petek zjutraj na-
gloma umrla Marija Kordić, ro-
jena Smičiklas, stara 48 let,
stanujoča na 836 E. 146th St.
Ranjka je bila članica društva
"Zumberacka Sloga," št. 21 H.
B. Zajednice. V domovini za-
pušča mater, tukaj pa soproga
Tomaža in dva sina, Tomaža in
Nikolaja. Pogreb se vrši v pon-
deljek zjutraj pod vodstvom A.
Grdina & Sons. Naj bo ranjki
ohranjen časten spomin!

Postavni zagovorniki

Common Pleas sodnik Mc-
Mahon je imenoval slovenskega
odvetnika Mr. Frank J.
Lausche, da zagovarja morilca
Glassocka, ki je pretekli teden
ubil policista Ryana in povzro-
čil, da je bil policist Cleary ne-
varno ranjen. Za obravnavo
proti morilcu Glassock vlada
splošno zanimanje.

Ne bo miru

Unije hotelskih uslužbencev v
Clevelandu so zavrnile ponudbe
hotelov, da bi se unijski delavci
vrnili na delo. V novem kon-
traktu namreč vodstva hotelov
ne priznava delavskih unij. —
Uslužbenici so že šest mesecev
na štrajku.

Predsednik vabi

Glavni predsednik Slovenske
Dobrodelne Zveze, Mr. John
Gornik, vljudo vabi članice
društva Kraljica Miru št. 24, da
se polnoštevilno udeležijo seje
v nedeljo 18. januarja ob 3. uri
popoldne v navadnih društev-
nih prostorih. Ravno tako se
vljudno vabi vse člane in članice
društva Bled št. 20 S. D. Z.,
da pridejo na sejo ob 1. uri po-
polodne v navadnih prostorih.
Veselo me bo, ako bo članstvo
obeh gori-omenjenih društev
polnoštevilno zastopano na se-
ji. Na svidenje, vaš — John
Gornik, predsednik.

Kralj je preklinjal kaj- zerja, pravi general Pershing v spominih

Washington, 16. januarja.
General Pershing, vrhovni po-
veljnik ameriške armade tekom
svetovne vojne, piše v svojih
spominih, da je bil prisoten dne
11. junija, 1917, pri kosilu v
Buckingham kraljevi palači v
Londonu, kamor ga je povabil
angleški kralj. Pri kosilu sta
bila navzoča tudi tedanji ame-
riški poslanik in njegova sopro-
ga, kraljica in princezinja Ma-
ry. Po kosilu so stali general
Pershing, kralj in ameriški po-
slanik pri oknu obednice, od
koder se je nujil pogled na kra-
ljeve vrtove. General Pershing
pravi, da je tedaj kralj spre-
menil svoje vrtove tako, da je ra-
stel krompir in zelje na vrtih,
mesto evetlie, kot je to bilo obi-
čajno. Krompir in zelje, pride-
lano na kraljevem vrtu, je bilo
pošiljano v vojaške bolnišnice.
In tekom pogovora je angleški
kralj pripovedoval, kako ga je
nemški kaiser obiskoval pred
par leti. Pripeljal je s seboj na-
čelnika tajne policije, ki je vo-
hnil v Londonu, stanujoč v ne-
kem privatnem hotelu, dočim
je kaiser sam stanoval v kra-
ljevi palači. Pri tem je angleški
kralj se zelo ostro izrazil radi
surovosti Nemcev, in kazajoč
na kip kraljice Viktorije, kate-
rega je moglo videti iz kralje-
ve palače, je rekel: "Kajzer.
Bog ga prekolni, je skušal po-
tom svojih zrakoplovcev bom-
bardirati celo kip svoje lastne
stare matere." Kraljica Vikto-
rija je bila namreč stara mati
kajzerja. General Pershing je
bil presenečen, ker je angleški
kralj rabil kletvino, ko je ome-
nil kajzerja, s katerim je bil v
sorodstvu, toda je pozneje zve-
del, da je na direktno povelje
kajzerja bilo bombardirano
mesto London, in da je bilo te-
kom teh napadov mnogo otrok
in mater ubitih. General Per-
shing poroča, da je angleški
kralj naredil na njega vtis kot
prvovrstnega gentlemana.

Ima premajhne roke, da bi mogel dosti krasti

Austin, Tex., 16. januarja.
Danes je bil zaprežen kot dr-
žavni blagajnik Charles Lock-
heart, ki je moral splezati na
stol, da so ga lahko zaprisegli,
kajti Charley je samo 45 pal-
cev visok. Tekom volivne kam-
panje je obljuboval volivcem,
da če bo on izvoljen, da bo pre-
mahen, in da ima premale ro-
ke, da bi mogel kaj dosti odne-
sti iz državne blagajne, ki ima
vsako leto \$60,000,000 prome-
ta.

Tudi zdravniki imajo včasih posebno srečo

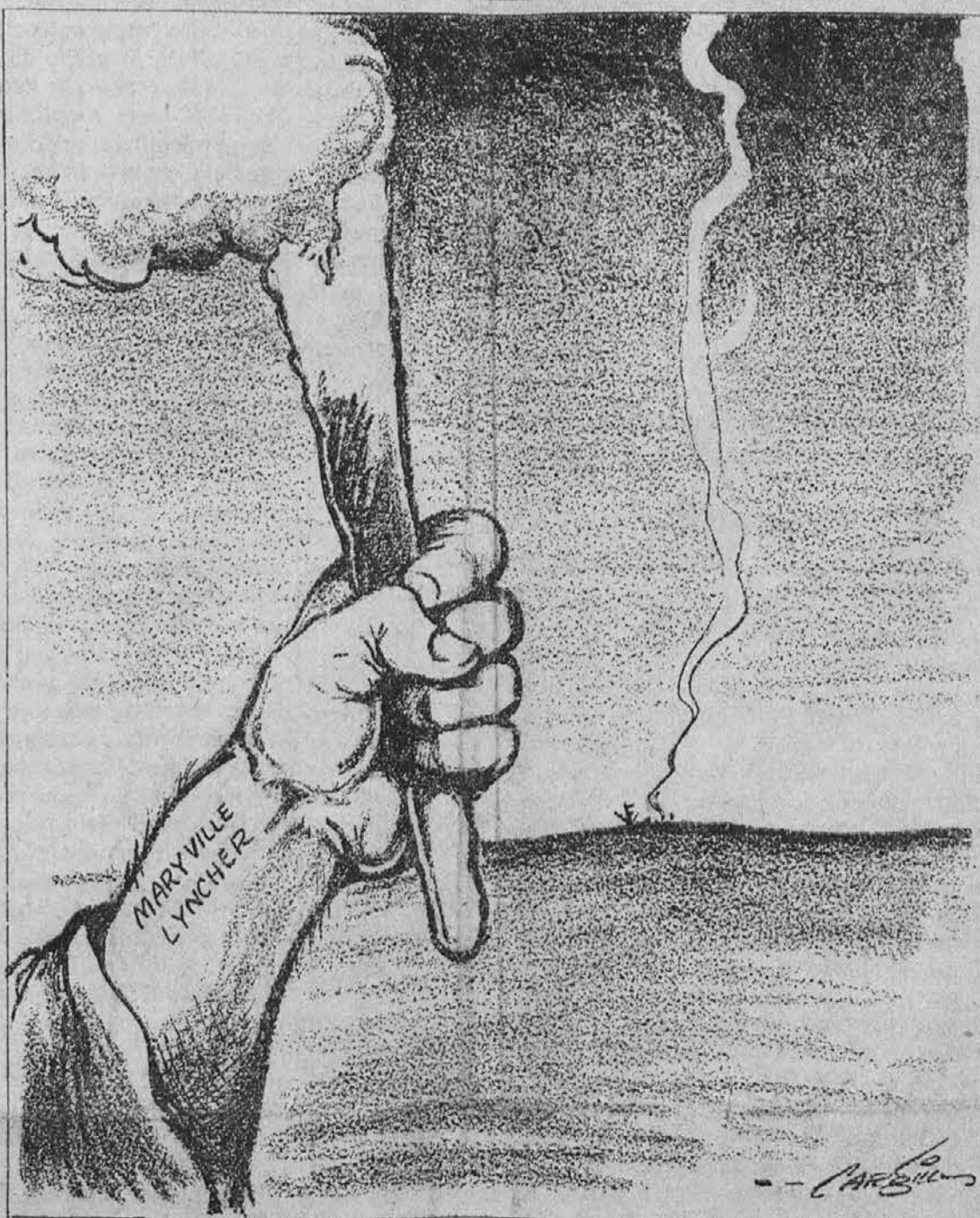
Springfield, Mo., 15. januar-
ja. — Dr. Robert Baldwin je kupil
tne dni za svojo sprejemno
sobo naslonjač, kamor naj bi se
pacientji, ki čakajo na zdravlje-
nje, vsedali. Ko je naslonjač
pregledal, je dobil pod sedežem
za \$38,000 vrednosti draguljev
in bondev.

Velika "chain" trgovina je v denarnih stiskah

New York, 15. januarja. —
Kompanija, znana pod imenom
Schulte Cifar Co., ki ima svoje
podružnice po 50 večjih mestih
Amerike, je naznanila prosto-
voljno konkurzo. Dolgov ima ba-
je 16 milijonov, premoženja pa
9 milijonov.

* V Miami, Florida, zboruje
eksekutivni odbor American Fe-
deration of Labor.

Sramota Zedinjenih držav—linčanje!

Angležinja je ustrelila iz ljubosumnosti avstrij- skega pisatelja

Genf, Svica, 16. januarja. Dr.
Cuno Hofer, poznani avstrijski
pisatelj in časnikar, je bil naj-
den včeraj mrtev v sobi svojega
hotela. Poleg njegovega trupla
je ležala Mrs. Simone Boulter,
Angležinja po rodu, vdova po
bivšem direktorju Savoy hotela
v Londonu. Prestreljena je bila
skozlji prsa. Toda bila je še živa.
Odpeljali so jo v bolnico, kjer
so ji odstranili kroglo, in
zdravniki upajo, da bo ostala
pri življenju. Toda takoj ko bo
ozdravela, se bo morala zago-
varjati radi umora. Soprog
umorjenega dr. Hoferja je pre-
tekli petek odpotovala na Du-
naj, in takoj potem so videli,
da je Mrs. Boulter prišla v ho-
tel, kjer je stanoval dr. Hofer.
Med obema je nastal prepir, ki
se je končal s tem, da je bil dr.
Hofer ubit.

Vest iz domovine

Mrs. Frances Susel, 726 E.
160th St., je dobila žalostno
vest iz domovine, da je tam 27.
decembra preminula njena ma-
ti, Marija Spiler, v Nadenjem
selu pri St. Petru na Krasu. Sta-
ra je bila 75 let. V domovini
zapušča dve hčeri, Marijo in
Ivano, tukaj pa tri sinove in
dve hčeri, in sicer Jožef, Jakob
in Ivan ter Ana Baraga in Fran-
ces Susel. Bodi ji ohranjen blag
spomin! Iskreno sožalje sorod-
nikom!

V bolnici

Dobro poznani rojak John
Spiler se nahaja v Glenville bol-
nici v svrhu operacije. Zelimo
mu, da bi čimprej okreval.

Ranjki Ajdišek

K poročilu k smrti rojaka
Anton Ajdišek naj se še prista-
vi, da ranjki zapušča tudi hčer
Mary in sina Antona.

Liga se pripravlja na zbo- rovanje. Anglija-Fran- cija v sporazumu

London, 16. januarja. Nem-
ška delegacija k zborovanju
Lige Narodov je odpotovala
proti Genfu. Zborovanje Lige
Narodov se prične prihodnji
ponedeljek v tem mestu. Predno
je delegacija odpotovala, se je
oglasila pri predsedniku Hin-
denburgu, ki je podal delega-
ciji končna navodila, kako se
mora zadržati na kongresu, in
kaj mora zahtevati in zanikati.
Medtem se je pa vršila konfe-
renca med francoskim in an-
gleškim zunanjim ministrom,
tekom katere je prišlo do po-
polnega sporazuma med Fran-
cijo in Anglijo glede vseh točk,
ki bodo predlagane na konfe-
renci Lige Narodov v Genfu.

Naši duhovni

K našemu poročilu od pre-
teklega četrta bi imeli prista-
viti še to, da zaenkrat Rev. Gni-
dovec ne bo prestavljen iz žup-
nije sv. Lovrenca kot duhovni
pomočnik, in popraviti je treba
poročilo v toliko, da bo Rev.
Medin, župnik hrvatske cerkve
v Lorainu, imenovan za župni-
ka slovenske cerkve v Barber-
tonu, kjer se je doslej nahajal
Rev. Bombach.

"Tri sestre"

Slovensko dramsko društvo
"Balkan" priredi v nedeljo, 18.
januarja, točno ob 6:30 zvečer
v Slovenski Delavski Dvorani na
Prince Ave., krasno igro "Tri
sestre," poleg tega pa burko
"Raztresenca." Med dejanji in
po igri igra Verovškov orkester.
Po igri se vrši ples. Cenjeno ob-
činstvo od blizu in daleč je prav
vljudno vabljeno.

* Dva brezposelna sta bila
kaznovana vsak \$10.00 v Pitts-
burghu, ker sta zahtevala jesti.
Kako bosta pa plačala?

Drž. postavodaja pomaga mestni vladi, da da slednja podporo brezposelnim

Iz Columbusa se poroča, da
bo predložen državni postavo-
dajni zbornici predlog, da dr-
žava dovoli mestu Clevelandu
nemudoma dovoljenje, da po-
troši mestna vlada v Clevelan-
du \$500,000 kot za pomoč
brezposelnim. Ta predlog je
enoglasno odobrila mestna
zbornica v Clevelandu potom
svojega finančnega odbora, po-
tem ko je dobila sporočilo od
vodstva Community fonda, da
je slednjemu nemogoče podpi-
rati vse siromake, da si je Com-
munity fond dobil letos \$1,200,-
000 več v prispevkih kot pa eno
leto prej. Republikanski coun-
cilmani sicer se nič kaj ne nav-
dušujejo za ta predlog in de-
nar, ker bi denar ne bil na raz-
polago republikanskemu reži-
mu, ki bi podpiral samo svoje
pristaše, dočim bi druge siro-
make prezrl, toda župan John
D. Marshall je mnenja, da je
treba v takih zadevah postopati
nepriustransko, in da naj
dovoljeni denar razdeljujejo
privatne dobrodelne družbe,
kar se bo najbrž tudi zgodilo.

Zanesite se glede denar- ja na prave banke

Chicago, 15. januarja. Chas.
Prohaska nikakor ni zaupal ban-
kam, pa si je sam doma naredil
banko iz težkega hrastovega le-
sa. To banko je v notranjščini
obilil s svinčcem, da bi bila težja,
in težke železne "špange" je ob-
klopił okoli "banke." Pred ne-
kaj dnevi je Prohaska najel no-
vo kuharico, Ano Matieh, ker
mu kuhinjska umetnost njegove
hčerke ni več ugajala. Včeraj je
pokazal "banko" novi kuharici,
kateri je povedal, da te banke
pač ne more nihče odnesti. To-
ria ko se je danes zjutraj zbudil,
je videl v svoj presenečenje,
da je izginila Anka in banka.
Anka bo prihranjeni denar pač
za druge namene uporabila, kot
je pa mislil Prohaska. V "ban-
ki" se je nahajalo \$6000.00 v go-
tovini. In Mr. Prohaska pravi,
da bo v prihodnje denar nosil v
prave banke.

Gradbena aktivnost

Od novega leta sem se je iz-
dalo že za \$8,000,000 vredno-
sti več gradbenih dovoljenj, kot
pa tekom vsega lanskega leta.
Dosedaj je bilo izdanih grad-
benih dovoljenj v svoti \$27,000,-
000. Med drugimi javnimi
zgradbami, katerih početek se
začne nemudoma, je novo po-
slopje John Carroll katoliške
univerze, ki bo veljalo \$2,500,-
000. Nadalje je dobilo 150 oseb
gradbeno dovoljenje, da zgra-
dijo toliko privatnih hiš. Velik
apartment hotel se bo začel
graditi v okolici University Cir-
cle, ki bo veljal \$2,000,000. No-
vo poslopje za mladinsko sod-
nijo je v teku gradnje. Veljalo
bo \$1,650,000. Mestna bolnica
bo dozidala k sedanjemu po-
slopju zgradbo vredno \$1,250,-
000. Kot je videti bo prihodnja
gradbena sezona precej zi-
vahnja.

"Card party"

Društvo Orel priredi v nede-
ljo, 18. januarja, takozvano
"card party" v spodnjih pro-
storih šole sv. Vida. Gospodič-
ne Jean Glavich, Frances Ka-
sunich, Caroline Mayer in Jean
Zakrajšek bodo skrbele, da bo-
do imeli vsi navzoči dovolj za-
bave.

Slabi časi ne pripustijo niti kršilecem prohibicije plačevanje kazni

Več kot sto kršilcev prohibi-
cije je bilo zadnje čase kazno-
vanih na mestni sodnji v večje
ali manjše denarne globe. Pa
mesto ne more dobiti od njih
niti centa. Vsi izjavljajo, da so
časi tako slabi, da nimajo niti
za kruh, kaj šele, da bi plače-
vali stotine dolarjev v mestno
blagajno radi kršenja prohibi-
cije. Mestni sodniki so izjavili,
da ne bodo preveč strogi s kr-
šileci prohibicije. Sodnik Sa-
wicki je izjavil: "Časi so slabi,
in mi lahko kaznujemo ljudi z
denarno globo, toda če bo sled-
nja plačana, je druga stvar.
Spominjam se kakih 15 sluča-
jev, ko sem bil prisiljen kazno-
vati ljudi z denarno globo že
pred enim letom, toda nisem se
zahteval, da se plačajo te glo-
be, ker imajo ljudje še dosti
časa, pa premalo zaslužka."
Mestni sodniki v splošnem upo-
števaajo razmere, ki prevladu-
jejo danes in so kolikor mogoče
popustljivi pri plačilih kazni,
dasi suhaške organizacije radi
tega silovito napadajo sodnike.
Toda slednjim suhaška gonja
ni mar, ker vedo, da niso bili iz-
voljeni od suhačev, pač pa od
splošnega prebivalstva, ki je
glede prohibicije drugega mne-
nja kot suhaške organizacije.

Stotine ljudi beži, ko ogroža potres Mehiko

Mexico City, 15. januarja. —
Silen potres je danes prišel nad
glavno mesto Mehike. Povzro-
čil je, da je bila ena oseba ubita.
Petindvajset ljudi je bilo ranje-
nih in več kot petdeset hiš po-
rušenih. Stotine ljudi je bežalo
na vse kraje. Potres je trajal
cele štiri minute. Poleg potre-
sa je pa začel bruhati ognjenik
Popocatepetel, 35 milj daleč od
mesta, ki je metal skale in lavo
iz svojega žrela. Visok, rumen-
kast plamen se je dvigal iz žrela
in videl daleč naokoli. Prebi-
valstvo je bilo seveda silno pre-
strašeno.

Nova trgovina

Rojak Frank Urh je prevzel
na 17701 Grovewood Ave., v
Collinwoodu, trgovino z groce-
rijami, pecivom in slaščicami. Ro-
jakom novo trgovino toplo pri-
poročamo.

Mladinska šola

Klub društev S. N. Doma je
določil \$200.00 za Mladinsko šo-
lo S. N. Doma. Šolski odbor se
iskreno zahvaljuje odboru Kluba
društev S. N. D. za plemenito
darilo.

Slovenski Delavski Dom

Sineci so bili v direktorij S.
D. Doma izvoljeni sledeči roja-
ki: John Gornjak, 143 glasov,
Vinko Cof, 138 glasov, Viktor
Jancić, 129, John Hrvat 127,
Vinko Godina 128. Ti so izvolje-
ni za dve leti. Nadalje za eno
leto: Andy Pirnat, 99 glasov,
Henry Princ, 96, John Mandel,
93, Louis Tolar, 87, Andy Bo-
zich, 87. Namestniki direktor-
jev so: Fr. Fende, John Zupanc,
Peter Šter, Andy Bozich, John
Zupancich. Lansko leto za dve
leti izvoljeni direktorji, ki osta-
njo v direktoriju, so: Jože Zele,
Rud. Perdan, Louis Kaferle,
John Rožanc in John Grošelj.
Dosedanji tajnik Joško Penko,
je bil dvakrat nominiran, toda
je nominacijo odklonil. Na se-
ji je bilo sprejetih precej kon-
kretnih zaključkov za tekoče le-
to. Podrobno poročilo sledi.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

Published daily except Sundays and Holidays

NAROCNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto\$5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00
Za Evropo celo leto \$7.00, pol leta \$3.50.
Posamezna številka 3 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljave naslovite: Ameriška Domovina,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRO, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83

No. 14. Sat., Jan. 17th, 1931.

Naselniške postave

V svojem končnem letnem poročilu je odstopil delovni tajnik James J. Davis, ki je odstopil od svojega mesta, da postane zvezni senator, sestavi pregled razvoja priseljeniške za konodaje do sedanje kvotnega sistema.

Priseljevanje v Zedinjene države ni bilo do leta 1822 podvrženo nikakim resničnim regulacijam s strani zvezne vlade. Tudi potem, ko je kongres nejevoljno prevzel breme nadziranja imigracije, ni bil sprejet nikak zakon, ki bi na kak način omejeval priseljevanje, razen postav prepovedujočih priseljevanje orijentalnih delavcev. Šele 40 let kasneje je bil sprejet zakon omejevalnega značaja. Bil je to "contract labor law," ki je bil sprejet leta 1884 in ki nekoliko spremenjen je še vedno veljavni. Ta zakon prepoveduje delodajalcem, da bi privabili inozemske delavce v to deželo s pogodkami ali obljubami, da dobijo delo.

Prvi splošni priseljeniški zakon od leta 1882 je bil bistveno selektivne narave, ker je prepovedal pristupitev nekaterih vrst inozemcev, ki so se smatrali nezaželjeni (undesirable). Izvirni zakon je našteval le štiri vrste takih inozemcev, ali tedaj postavljeno načelo izbirčnosti glede priseljevanja, izvedenega na ta način, da se izključijo umno, telesno in moralno nesposobni inozemci, je obstalo v nadaljnjih zakonih in bilo dalje razvito, tako da sedanja splošna postava od leta 1917 izključuje kakih 30 vrst teh nezaželnih inozemcev.

V desetletju 1881-1890 je povprečna letna imigracija presegla pol milijona priseljenec. Tekom teh desetih let je prišlo 1,450,000 priseljenec iz Nemčije, 655,000 iz Irske, 645,000 iz Angleške in več kot 300,000 iz Italije. Število priseljenih Italijanov v tem desetletju je bilo štirikrat večje kot v prejšnjem desetletju. To je bil vrhunec imigracije iz Angleške in Nemčije in tudi iz skandinavskih dežel. Skupna imigracija iz Danske, Norveške in Švedske tekom teh desetih let, 1881-1890, je znašala več kot 356,000.

Po letu 1890 je število priseljenec iz britanskih otokov, Nemčije in Skandinavije začelo stalno padati. Na drugi strani pa je začel jako velik porast imigracije iz Italije, Avstro-Ogrske, Rusije, Grške in drugih dežel v južni in vzhodni Evropi. Priseljevanje iz teh dežel je bilo popolnoma neznatno pred letom 1880. V dobi od leta 1881 do 1920 je bilo pripuščenih 3,988,000 priseljenec iz Avstro-Ogrske, 4,115,000 iz Italije, 3,237,000 iz Rusije in 370,000 iz Grške.

Kongres je deloma "zaprl vrata" leta 1921, ko je sprejel prvi kvotni zakon, ki je ostal v veljavi do 30. junija 1924. Ta zakon je omejeval priseljevanje iz vsake evropske države na 3 odstotke od števila oseb dotične narodnosti, nastajenih v Zedinjenih državah po ljudskem štetju od leta 1910. Takojšnja posledica tega zakona od leta 1921 je bila, da se je imigracija iz Evrope znižala od 652,000 v letu 1921 na 216,000 v letu 1922. Ta omejevalni zakon je bil le začasen.

Trajen priseljeniški zakon pa je stopil v veljavo 1. julija 1924, ki je še nadalje omejil priseljevanje iz Evrope. Po tem zakonu je skupna letna kvota od 153,714 na razpolago za inozemce, rojenih v posameznih deželah, in to v takem razmerju, v katerem so dotične dežele prispevale k prebivalstvu Zedinjenih držav. To je takozvani "national origins plan," in po tem sistemu je bila imigracija iz južne in vzhodne Evrope znižana na minimum. V primeri s priseljevanjem pred kvotnim sistemom je bila imigracija iz Evrope znižana od povprečnih letnih 813,000 priseljenec (v normalni dobi neomejene imigracije, namreč 1901-1910) na povprečno 156,000 priseljenec na leto.

Odstopil delavski tajnik povdarja v svojem zadnjem poročilu, da ena najbolj resnih hrib sedanjega sistema omejevanja imigracije je pomanjkanje določb, po katerih bi se imigracija v mejah kvote mogla prilagoditi vtemeljenim industrijskim potrebam dežele. "Zakon sicer izključuje nesposobneže, ali ne daje prednosti najbolj sposobnim." V zvezi s sedanjo nezaposlenostjo poročilo nasvetuje, naj ameriški konzuli ne izdajajo viz samostojnim prosilcem, razun ako so prav sigurni, da pripustitev dotičnih ne bo v škodo sedanji gospodarski situaciji v Zedinjenih državah.

D O P I S I

Cleveland, O.—Namenil sem se nekoliko napisati o naši slovenski naselbini. Žalibog, nič veselega ne morem poročati o delu. Akoravno je Cleveland veliko mesto, pa se nič ne izboljša za delavca. Ampak tista strašna smrtna kosa pa kosi kar naprej brez vprašanja. Pred dobrim tednom smo pokopali Fr. Kasteleca, ki je bival tukaj čez štiri deset let. Poznal sem ga ves ta čas. Bil je član društva sv. Vida in zvest faran fare sv. Vida, ter je bil dober katoličan. Svojo družino je vzgojil po božjih načelih in po cerkvenih postavah. Zadnjih šest let je živel v Collinwoodu na 167. cesti. Najmu svetil večna luč, preostali pa naše sožalje.

Dasi nekoliko pozno, bi pa še vendar rad omenil par vrstic o velikih predstavah, ki jo je podal pred par tedni naš slovenski umetnik-čarovnik Mr. John J. Grdina v korist nove cerkve. Dasi je prišel John semkaj v Ameriko še kot majhen otrok, da je vseeno v lepi slovenščini razlagal svoje čarovnije. Predstava je bila imenitna in se zahvalim Mr. John Grdini in vsem drugim, ki so pri predstavi pomagali. Bog Te živi, Johnny!

John Russ.

Euclid, O.—Ne bom opisoval na dolgo in široko, kajti javnost zna soditi, posebno v beli Ljubljani ali v Euclidu, kako se napreduje dnevno pri fari sv. Kri-

stine, zlasti v teh par letih, kar imamo med seboj tako vnetega, požrtvovalnega, priprostegega in priljubljenega, za napredek fare in naselbine, Rev. Venceslav Vukoniča. Zanima se v resnici za obstoj našega in hrvatskega naroda, ki je priprost in deloven in kjer deluje res kot pravi bratje Jugoslovani in po veliki večini ameriški državljani.

Zatorej bomo skupno priredili v nedeljo večer kot odhodni banket v počast Rev. Venceslav Vukoniču, da mu damo kot dobremu in vnetemu gospodarju zaupnico za njegovo delo, ki ga je opravljal za kratek čas med nami.

Ker so torej Slovenci in Hrvatje v veliki večini znanj, se vpljudno vabijo, da pridejo v nedeljo 18. januarja v skupno domačo družbo v prostore fare sv. Kristine v Euclid, O. Vpljudno vabi

Warren, O.—Da ne boste Clevelandčanje mislili, da se tukaj v Warren, O., ne zanimamo za slovenski radio program, vam tukaj povem, da ga prav

teško pričakujemo vsako nedeljo. Vse bi bilo dobro, da ne bi tista ura tako hitro minila. Vsako nedeljo se nas zbere večja družba v eni ali drugi hiši okrog radio aparata. Reči moram, da se nam zelo dopade godba in petje, najbolj smo pa veselili, kadar pojejo Lausche-Udovich. Zelo nam je všeč tudi ljubki glas Molly Koželove. Nekaj posebnega je bila godba na kitajsko kitaro. Hvala vsem, ki so v radio klubu in vsem, ki sodelujete pri slovenskem radio programu, za užitek, ki ga nam nudijo.

Z delom gre tukaj kot povsod drugod, zelo slabo. Vsi občutimo republikansko prosperiteto. Tudi moški imajo sedaj dosti časa za čitanje časopisov. Ameriška Domovina je povsod priljubljena, seveda, Jaka in njegova kolona pa najbolj. Včasih se mi Jaka kar smili, ampak le nikar se ne podaj ženskam.

Pozdrav vsem čitateljem in čitateljicam Ameriške Domovine ter vsem mojim sorodnikom v Clevelandu in okolici.

Rosie Racher, rojena Klaus.

Newburške novice

Če se imata dva človeka tako rada, da si upata živeti celo življenje v ljubezni in edinosti, potem ni več daleč do poroke. Ko je prišel Rudolf Perčun iz hribovite Pennsylvanije, se je nastanil pri svoji sestri v Collinwoodu. Imela pa je tukaj bratranca, Joe Perčuna, katerega je prišel večkrat obiskat. Čez cesto od Perčunovih pa je stanovala Ignac Godceva družina, kateri imajo več hčera. Nekaj teh se je že pomozilo, druge pa so še doma. Well, Rudolf je delal "goo-goo eyes" sem čez cesto, dokler ni opazila tega Albina Godca in se začela interesirati za te oči. Nadalje pa je zgodba kratka. Prišlo je do prijateljstva, prišlo do zaroke, in končno do poroke. V sredo sta prišla v spremstvu svojih sorodnikov v cerkev, da tam prejmeta zakrament sv. zakona. Mr. Ivan Zorman jima je par primernih zapel in odšla sta vsa srečna. Naj bi jih ta sreča in ljubezen spremljevala skozi celo življenje.

Če pogledate naše Maple Heights boste opazili, da so vsi nekakšni ponosni zadnje dni. Iskal sem vzroka za ta ponos, pa ga nisem našel. Tisto sem vedel, da vsi niso mogli biti izvoljeni za župana. Krstije tudi niso mogli vsi naenkrat imeti. Kaj naj bi bilo neki? Končno pa sem bral v Press-u, da je Maple Heights postalo mesto in da steje nad pet tisoč duš, seveda ne samih Slovencev, ampak vseh skupaj. Aha-a-a, sem djal, to je toraj vzrok, v mestu so sedaj, zato ves ta marš na habtaht. No, čestitam na tak napredek, toda Newburga ne boste še tako hitro došli.

Na tisti večer pred sv. Tremi Kralji je prišel k Joe Jančarjevim na 82. cesti en nepoznani gost. Menda je prišel z Modrimi iz Jutrovega—pa ne iz Prince Ave.—Well, enihau, ta tujec je zahteval, da se ga vzame gor in se mu postreže. Prijel se je hiše in ostane tam. Mike Turk in Mrs. Sinkovec sta ga pripeljala v cerkev, da se pokristjani. Kar pa je še največja pomena je to, da je to princ in bo nosil ime Joseph Ernest Jančar. Pri družini Anton Kordan na Union Ave. so pa sprejeli osmega člana lepe družine po imenu Viktor Emil. Mr. in Mrs. Stavec iz Maple Heights jamečta za njegovo spreobrnjenje. Družinam čestitam in jim želimo prav obilo veselja s tem drobižem.

Gospodinjki klub v Newburgu prav prijazno vabi na maskeradni ples, ki ga priredi v soboto, 17. januarja, ob 8. uri zvečer v S. N. Domu na 80. cesti. Za godbo bo skrbel Johnny Gribbons in njegov orkester. Maskam bo oddanih dvajset le-

pih nagrad. Pridite v obilnem številu. Nagrade so krasne in dobrodošle!

Poleg mladinske godbe, katere operira vsak teden dvakrat tako navdušeno, da se kar šola stresa, imamo tudi mlade pevce, ki se imenujejo "Serenaders." To so mladi fantje, ki pod vodstvom mladega pevovalca Anthony Rozmana že kar lušno "zažingajo." V nedeljni bodočnosti se bodo pokazali v takozvanem "minstrel show." That's the stuff, boys, show the world what you can do!

Ministrantovsko društvo fare sv. Lovrenca je imelo svojo letno sejo, pri kateri so bili izvoljeni sledeči v odbor: John Vičič, predsednik; Frank Janežič, podpredsednik; Ciril Lekan, zapisnikar; Anton Šray, tajnik. In Anton Meljač, blagajnik. Društvo šteje sedaj 62 aktivnih članov, to je, ministrantov, in pet ali šest častnih članov. Častni član je vsak moč ali fant lahko, ki je bil kdaj ministrant in plača na leto en dolar v blagajno. Društvo nabira denar za potrebno shrambo za obleko v novi cerkvi in ima v to svrhu že nabраниh \$200.00. To društvo predstavi 27. februarja prekrasno Špilmanovo povest, "Zrtev spovedne molčečnosti," v premikajočih slikah. Naj nikdo ne zamudi te predstave, še prav posebno pa vsi tisti, ki ste to resnično zgodbo že brali v knjigi, kajti razumeli boste sliko tem lažje. Dne 27. februarja popoldne in zvečer.

Te dni nas je obiskal Andrej Hauptmann iz Minneapolisa, Minn. Andrej je zapustil svoj dom v Kranjski gori pred 27. leti in je od tedaj večina bil zaposlen pri Great Northern železnici v freight depot. Zato sedaj lahko potuje brezplačno sem in tja po Ameriki. Mesto je poznano gnezdo skandinavcev. Tudi Andrej se je že precej privadil "svensk token."

Društvo sv. Imena, moški oddelek, je na svoji letni seji izvolilo sledeče može: Predsednik je Tomaž Mervar, tajnik Jakob Resnik, blagajnik Mike Verček. Maršali so: Mike Romih, Andrej Slak in Frank Shuster. To društvo s tako vrtilim in krasnim namenom bi moralo po vsej pravici imeti v naši fari najmanj 500 članov. Može je in fantje, pristopite k temu društvu. Bodite res vojniki Kristusovi, da se boste borili vsaj z dobrim zgledom za čast in spoštovanje Imena Jezusovega. Kolikokrat se to najsvetejše ime zlorabi v vsakdanjem življenju, kakor da je ime kakega vagabunda ali postopača. Naša dolžnost je, če smo katoličani, da se borimo za pospešitev

Vesti iz domovine

Nenavadna nesreča. Nedavno so cerkev v Sodražici prenovili. Pred sedmimi leti so farani kupili nove zvonove; ker pa niso imeli denarja, da bi prenovili tudi leseno ogrodje, na katerem vise zvonovi, so jih obesili na staro, že načeto tramovje. Zlasti prečno tramovje je že trohnelo. Pred mesecem je opazil tudi cerkovnik, da se je hlood, na katerem je visel največji zvon, precej vdal. Temu pa ni nihče pripisoval večje važnosti. Zato je prišlo do nesreče. Ko je cerkovnik zvonil, se je prečni tram z velikim trusem prelomil in veliki zvon je padel na obok zvonika ter potegnil za seboj tudi mali zvon, ki je padel ob uro in jo močno poškodoval. Veliki zvon se je ubil in je škoda velika.

Opozorilo izseljencem. Nedavno je izseljeniški komisar v Zagrebu objavil: Minister socijalne politike in narodnega zdravja je razveljavil pobiranje takozvane povratniške glavarine (3 dolarje), ki so jo morali plačevati na naši meji izseljenci, vračajoči se v domovino. Mnogi izseljenci so se pritoževali, da morajo plačevati to takso za dovoljenje prihoda na domača tla. Pritožbe so bile tem bolj umestne, ker je bila taksa visoka. Odlok ministrstva socijalne politike in narodnega zdravja ima namen, podpirati vračanje naših izseljencev in ga bodo gotovo z veseljem pozdravili vsi oni, ki se nameravajo vrniti.

Postojna. Pred nekaj dnevi je umrl v Postojni tesarski mojster in posestnik Martin Grojnar. Pokojni je bil star 74 let in je pripadal tistim očetom, oziroma možem, pred katerimi je imel vsak človek največje spoštovanje. Bil je v vsakem oziru odličen človek: po svoji naravi poštenosti, dobrem srcu, močnem značaju in še posebno po svoji neugnani delavnosti. Po svoji veliki marljivosti je bil zelo znan in je slovel v Postojni in okolici. Povsod je bil cenjen radi svojega vestnega dela, solidnih cen ter krotkega in dobrega značaja. V kasni starosti, pri 73 letih, se je že urno sukal pri delu in urno vihtel tesarsko orodje na novi strehi ali pa v vrhu postojnske cerkve.

Smrtna kronika. Dne 28. decembra ob 7. uri zjutraj je v Kranju umrla v starosti 80 let ga. Marjeta Česen.

Umrla je nenadoma v Kamniku vdova Katarina Robas, stanujoča na Klancu.

Požar. Ob 1. ponoči 27. decembra je pričel goreti skedenj Franceta Hribarja, hiš. št. 19 v Žerovnici, po domače pri Tomču. Skedenj je pogorel do tal. Iz skednja niso nič rešili. Pogorela mu je vsa krma in vozovi. Trpi veliko škodo. V neposredni bližini stoječe skednje so obvarovali. Tudi je dosti pomagal sneg, da se niso vneli. Na pomoč je prišla požarna brigada s brizgalnicami iz Žerovnice, Grahovega in Cerknice. Zažgal je lastni sin, ki je blazen. Od dali so ga na Studenec.

Alojzije Pečnik. V Stožicah je umrl na sveti dan posestnik in trgovec Alojzije Pečnik v visoki starosti 80 let.

Nesreča pri kopanju peska. Kralj Anton, posestnik in Brul Ivan, kočar, oba iz Plemberka, sta dne 29. decembra kopala pesek. Naletela sta na precejšnjo skalo ter jo hotela razstreliti, zato sta vložila mino ter jo zažgala. Ker se pa mina ni takoj prvič užgala, sta šla oba gledat, kaj je vzrok. V tem trenutku je mina eksplodirala in kosi kameleja in peska so jima prileteli v obraz ter ju močno poškodovali. Ni izključeno, da ne bi izgubila vida.

Sentviške novice. Pri nas smo bili večinoma zadovoljni s časti in slave presvetemu Imenu.

starim letom. Letina je bila povoljna; le sadja skoro ni bilo. Zdravje ljudstva je bilo vse leto dobro, a zadnje tedne so peli zvonovi, tako župni kakor pri podružnicah, svojo turbobno pesem skoro neprenehoma. Mnogo še mladih, krepkih mož je zakrila mati zemlja.

Tako je nedavno vzela, pljučnica Antona Migulina, posestnika in delavca, po domače Štajerca v Dobu. Pokojnik je bil star 48 let. Prav tako je pljučnica pretrgala nit življenja mlademu Ignaciju Kramarju, posestniku vemu sinu iz Velikih Pec, ki je štel šele 29 let. V Malih Pecah je preminila 18-letna pridna deklica Pepca Zamanova, ki je bila že v precejšnjo pomoč stari Zamanovi mami. Vzel ji je mla do življenje rak na želodec. Vse so bili skrbni starši voljni žrtvovati za ljubljeno hčerko, a vsa zdravniška veda je ni mogla rešiti. V Dolah pod Gradiščem je umrl za pljučnico posestnik Jože Rus, po domače Vrbič, star 53 let. Zapustil je ženo in šest otrok. V ljubljanski bolnici je izdihnil svojo blago dušo naš vojni tovariš, ugledni posestnik A. Pangerc z Grma, star 53 let. Zapustil je ženo in štiri hčerke.

Huda nesreča v Zapogah. Na sveti večer se je pripetila v Zapogah pri Smledniku huda nesreča, katere žrtev je postala 55-letna posestnica Marija Oblakova. Oblakova je šla od polnočnice mimo gruč fantov, ki so v bližini cerkve streljali iz samokresov. Naenkrat je zopet počilo in hip nato se je Oblakova zgrudila na tla. Kroglja iz samokresa ji je prebila prsi in obličja v pljučih. Nesrečno ženo so takoj prenesli v bližnjo hišo, potem jo pa še ponoči prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Orožniki so uvedli preiskavo.

Viseča skala se je utrgala. V kamnolomu ob Mirni pri Sevnici je delal Janez Kunej iz Loga. Pod njim je stala žena. Preden se je delavec mogel umakniti, ga je zadela velika skala ter mu je zdrobila hrbtenico in prsni koš. Kunej je bil vpricho žene na mestu mrtve.

V trenutku se je zgrudil na tla. V Murski Soboti so oni dan pokopali upokojenega sodnega oficijala Stefana Kološo. Zadela ga je kap. Star je bil 86 let. Sodno službo je opravljal 48 let.

Smrtno se je ponesrečil pri nasipanju škarpe. Na cesti Gorinja vas—Žiri Janez Dolnik, doma iz Novakov v Julijski krajini, odkoder se je bil izselil pred leti v Jugoslavijo. Pokojni zapuščena ženo in pet neprekrblih otrok.

Ko so kopali premog v rudniku v Trbovljah, je zasulo rudarje Cerjak Antona, Iva Pustovnika in Ivana Makarja. Pravega so potegnili izpod premoga mrtvega, drugega težko ranjenega, tretji pa je imel srečo in se je rešil sam brez večjih poškodb. Cerjak zapuščena ženo in pet malih otrok.

V PRIČAKOVANJU SMRTI

Neki zločinec, ki so ga obsodili v Texasu na smrt radi za hrbtnega umora policijskega nadzornika, je leto dni ključoval sta dne 29. decembra kopala pesek. Naletela sta na precejšnjo skalo ter jo hotela razstreliti, zato sta vložila mino ter jo zažgala. Ker se pa mina ni takoj prvič užgala, sta šla oba gledat, kaj je vzrok. V tem trenutku je mina eksplodirala in kosi kameleja in peska so jima prileteli v obraz ter ju močno poškodovali. Ni izključeno, da ne bi izgubila vida.

Če vrjamate, al' pa ne.

Ena iz Newburgha me mal tolaži, mal pa ne:

"Ljubi Jaka! (Naslov še ni tako slab, Op. Jakata). Smiliš se mi, ker te ženske in dekleta tako zmivajo. Se mene srce boli, ko berem tvojo kolono. Kaj pa tebe, te kaj boli? (Kako me bo bolelo, ko je pa ena rekla, da ga imam iz repe. Op. Jakata). Ampak povem ti, da nisi sam; ne; tukaj v Newburgu smo žene in dekleta še vedno s teboj, čeprav si jih zadnjič ujezil, ko nisi obljube držal. Pa bodo že pozabile.

Le ne podaj se ženskam, ker moč je glava. Ampak, če hočeš, da te bomo prav dobro "po troštale," pridi v nedeljo 18. januarja v Slovensko Delavsko Dvorano na Prince Ave. na predstavo "Tri sestre." Vabim tudi vse one žene in dekleta, ki ne verjamejo, da je mož glava v hiši; tukaj se boste prepričale, da je.

Če ne prideš, se nam boš zamiril in bomo vse prestopile iz kanonikarim in potem že veš, kaj te čaka. To je za danes dovolj, če pa ne boš prišel, bom pa pisala.

△

Tudi John Widervol nekaj grodnja in je videti precej slab volje. Najbrže je to pisal zadnjič, ko so pri Knausovih marjašali, pa so smeli vsi deliti kar te, samo on ne.

"Kajne, Jaka, ti hočeš, da se v tvoji koloni vrstimo: enkrat eden, enkrat ena. Saj to je prav, da ne daš enemu preveč pravice. V tvoji koloni smo vsi enaki. To je tako, kot je bilo v starem kralju, ko so nam mati prinesli veliko skledo na mizo in smo le po po vrsti zajemali. Bog ne daj, da bi bil kdo dvakrat segel v skledo, drugi pa samo enkrat. Leteli so nanj taki grdi pogledi, da mu je takoj žlica omahnila.

Ko grem od hiše do hiše, vidim, kako so ljudje zadovoljni s tvojo kolono, posebno naše marjice so najprej v tvoji koloni. Marsikatera jo prebere po dva krat in tako ni čuda, da se do stokrat pozabi kosilo pristaviti, ker je toliko moških doma. Vse si so bile naše ženske bolj preste čez dan: zjutraj so lepo napravile možu "pelco," pa so lahko kobirale tvojo kolono po ves dan. Sedaj se je pa preobrnil in moški ustajajo zgodaj in pravijo zajtrk, ženica pa lahko še malo poleži. (Kajne France Kasunič, da je tako?) Možički pa hodimo zjutraj od tovarne do tovarne za delom in le redko kdaj kateri delo dobi. In če katera pokličejo iz vrste, jo kolika vprašanja dobi! Odgovarjati mora na vsa taka vprašanja: kje si prej delal, če si oženjen, če imaš kaj družine, če živiš z ženo skupaj, če se žno razumeta, če dobro in lepo ravnaš z ženo (ali ona s tabo), kakšno delo znaš, če (rad) piješ ohajčano in špago, in kadar ga imaš preveč pod kapo, če te žena kuzmerja, ali jo to veseli, če zna marjašat, če hodiš o pravem času domov, če izročiš vso "pedo" ženi, ali jo gredeč domov zapraviš — in še sto takih vprašanj, ki nobenega nič ne brigajo kot pa naše žene. Naše ženske so že dobre in marsikateri moral na kolenih Boga hvaliti, da jo ima. Pa tudi obratno je res, pa moramo biti tudi moški veseli, ko imamo tako pridne žene.

△

"Saj bi se me tako ne prijel, če ne bi mešal različna vina," mi je tožil prijatelj. Fant je pa pozabil povedati — koliko različnih vin je pil.

Anton Novačan:

NAŠA VAS

Mislil je, da to še pride, tako kakor je nekoč hotel: Z zamahom roke bodo izbrisani vsi dolgov, njegovo življenje končano skladno in srečno. Ščasoma pa je spoznal, da se plačajo in poravnajo dolgov na drug način, in čim bolj se je zavedal, kam ga pelje življenje, tem bolj čuden in vinen je postal. Da je odlagal in čakal konca. Da se olajša breme, je začel pohajkovati in pijančevati. Vinjen je včasih šel s svojimi očmi pogledal v bodočnost s smelimi očmi. Ampak izginila je ozarjena slika, kadar je zaspal, in namesto nje je videl brezupni konec, ko se je prebudil. Bil je v divji, Angela se ga je strahoma ogibala. Tudi ona je čakala.

Prodajala sem se poprej, prodajam se zdaj; In kakšen je razloček? Poprej sem bila sužnja po svoji volji, zdaj sem zaprta in privezana na pijanega starca.

Te misli so ji rojile po glavi in njena mlada kri, vajena greha in uspank, jih je netila. In ko je slonela solnčnega popoldneva na oknu, je opazila med hitečimi ljudmi kodrastega fantja, ki je počasi stopal in se oziral po oknih. Ko je srečala Angela njegov pogled, je nehote pomignila z glavo kakor nekdanj. Fant je razumel in je prestopil prag.

Ali nisi ti! se je začudil, ko je vstopil in videl lepo opremljeno sobo. Angela pa je molčala in ga ni zapodila.

Elija je odprl duri in je obstal na pragu. V poltemni sobi je komaj razločeval.

Angela! je zaklical. Angela je bila mirna. Hotela je reči, da je fant njen sorodnik, ki jo je prišel obiskat. Toda premislila si je in je prezirno vprašala:

Ali se čudiš, Elija?

Ne! je odgovoril in se skoro nasmehnil fantu, ki je preplašen pognil.

Ne, ne čudim se! Kriv sem jaz, ker te še nisem poročil, je pristavil obzvaljoče.

Ona je pričakovala, da plane po njej in da jo pretepe v svoji besnosti. Pričakovala je to, ker je hotela, da uporabi to priliko in odide od njega. Ko ga je videla tako mirnega in mehkega, se ji je zasmilil, da je zajokala.

Elija, odpusti! Nikoli več, nikoli več!

Elija je vstal in je važno dejal:

Se te dni se poročiva in pojdeva odtod! Nakupim potrebne stvari za poroko, vse pripravim najhitreje.

Bilo je že pozno ponoči, ko je Elija vstal od svoje neveste in se tiho približal durim. Oprezno je zasuknil ključ in ga je spravljal v žep. Nato je pristopil k njej in jo prebudil.

Vstani in obleci se v svatovsko oblečilo! Da pričakava tvojega zdrženja vesela

in praznična. Vse je pripravljeno!

Nažgal je luč in se je oblekel. Potem je pomagal Angeli, ki je malo nejevoljna izpolnila njegovo željo. Oblekla je dragoceno tenčico in obula bele črevlje. Stala je pred zrcalom in si je popravljala razpletene lase.

Elija, na venec si pozabil! ... Na nevestin venec! Ali meni, da ga nisem vredna?

Rekla je napol poredno, napol otožno. Elija se je zdela, da čuje tisti mehki glas, s katerim ga je nagovorila, ko mu je prinesla kruha in vina. Prinesel je iz omare škatico.

Tu je tvoj venec, je rekel, kakor sem ti ga bil obljubil prvo jutro!

Podal ji je škatico in ona jo je radovedno odprla. Ko je odvila papir, se je zasvetil zlat obroček, v obliki krone, posut s svetlimi kamenčki. Elija je izdal za njega zadnji novčič.

Kaj si tako bogat, Elija? je kliknila veselo.

Bogat! ...

Sedla sta k mizi in jedla mizila jedila. Pestrobodna svetilka je ozarila njiju obraza, oba lepša, lepša v neskladnem nasprotju. On bel in krepak stavec, ona mlada grešnica v prozorni tenčici in z razpuščenimi lasmi. Elija je natočil kozarca.

Angela, daj si krono na glavo, da te vidim svojo lepo nevesto, predno pijeva! ...

Pokorno je vstala in šla k zrcalu. Vznemirila se je zavoljo njega in ni vedela, kaj pomeni ta nočna gostija. Njegov trdi in posilno ljubeznivi glas jo je plašil, ampak ubogala je in si pripenjala krono na glavo.

Zrcalo je viselo med obema oknomi, miza je stala ob strani. Tako ni videla, da je Elija vsul v oba kozarca strupenega praška.

Kako si lepa! je zaklical, ko se je vrnila k mizi.

Plaha kakor jagnje je sedla kraj njega, boječ se njegovih nemirnih, motnih pogledov. Elija je vzdignil kozarec in rekel:

Angela, ali si ljubila kdaj? Ne mislim ne, ali si ljubila koga?

Odgovorila je tiho in iskreno: Ljubila sem! Še mlada in nedolžna sem ljubila fanta, lepega in tihega. Pa je umrl fant in jaz sem se izgubila.

Nisi se izgubila, Angela! Srečna si, ker si ljubila, vse ti bo odpušeno, ker si ljubila! ...

Postal je otožen. Zagledal se je v njene oči in je iskal v njih nekaj lepega, nekaj davnega. Toda hipoma je zopet poskočil na svojem sedežu, naglas se je zasmeljal.

Hej, na katero stran, ako ne veš kam? Čemu iskati razpotij?

Pogledal jo je še enkrat, živo in presunljivo, da jo je zabolelo v srcu. Hotela je govoriti, povedati nekaj veselega in razposajenega, poskočiti in zaplesati s tem dobrim starčkom.

A to tiho, njej neznanu veselje, je bilo kakor ujetu in zastraženo. Beseda ji je ostala na jeziku. Elija pa je zaklical:

Pijva na srečno najino združitev! Na slovo pijva, preden odideva na ženitovanjsko potovanje. Pijva, Angela, izdan najinega združenja vesela

— Hm, Elija, kje je zlati voz in kje so nebeški belci, da te peljejo v nebo? Haha?

Zasmeljal se je in je nagnil kozarec.

(Konec)

Josip Grdina:

SPOMINI NA OSVOBOJENJE KOROŠKE

Stal sem tisti večer ravno na straži in si mislim: "Glej ga šmenta, če mi sovražnik razbije topove, zraven pa še moje kosti razmeče po travniku, kako jih bom pa domov nesel? Še ruski topovi so mi prizanesli in take smrti ne bi rad umrl, poprej bi še rad videl slovenski Korotan." Vendar je noč minila brez vsake posebne nesreče. Drugi dan ukaže nadporočnik Mravljia, da se pomaknemo bližje cerkve, kjer bo bolj ugodno za nas in tako postavimo naše topove kakih 20 sežnjev proč od cerkvice. Ko postavimo topove, nam reče nadporočnik:

"Fantje pripravite se! Zjutraj ob 3. uri se prične ofenziva na celi črti; zgrabili bomo Nemca in ga preganili z našega slovenskega ozemlja!" Pripravili smo vse potrebno in proti večeru so nam pripeljali še novo municijo, tako smo bili vsi pripravljeni za napad. Zvečer sta nam govorila nadporočnik in poročnik: "Fantje, jutri pa le korajžjo, da osvobodimo našo zemljo, svojo domovino, da osvobodimo naše Gospodstvo polje. Ko to dosežemo, se boste z veseljem vrnili domov s zavestjo, da ste se bojevali za svojo domovino, za Jugoslavijo!"

Navedeni smo vzklkali: "Živela Jugoslavija! Živela naša slovenska Koroška!" Saj Gregorčič je zapisal:

Ne bo nas več tujčin teptal, ne tlačil nas krvavo; naš rod bo tu gospodoval, naš jezik, naše pravo.

Sedaj smo se z vso odločnostjo pripravili na jutrajšnji boj s trdnim sklepom: da Koroška mora biti naša, jugoslovanska. Tukaj nas je navdajala vse drugačna zavest in pogum, kot takrat, ko smo šli na Ruse. Tam

Ubogala je in izpila. Elija pa ni izpil in je odmaknil kozarec od ust. Hotel jo je gledati mrtvo. V njenih očeh je bilo nekaj trudnega, v daljavo se umikajočega. In ko jih je zapirala, se je nasmehnila, prav kakor pred spanjem. Omahnila je na stol, oči odprla, ki so bile že mrtve. Počasi so lezle trepalnice narazen. Elija se je nagnil čez njo.

Dobro je tako! je šepetal, gledajoč ji v obraz. Vse plačano, vse poravnano. Dobro je tako.

Ona se mu je zdela v smrti lepša in njemu dražja kakor v življenju. Zlata krona se je pomaknila na desno stran, črni, razčesani lasje so zadržali, ko se jih je dotaknil. Kakor da so bili živi in so čakali bele roke, ki jih pobrati in zveže.

Dan je že gledal na okna s svojimi sivimi očmi, nepremično strmeč in v svetlob vedno večji. Elija se je vzdignil od mrljice in je nastavljal kozarec na ustne.

Hm, Elija, kje je zlati voz in kje so nebeški belci, da te peljejo v nebo? Haha?

Zasmeljal se je in je nagnil kozarec.

(Konec)

nam kar ni hotelo iz ust: Živela Avstrija, še manj pa iz srca. Ampak sedaj je prišlo pa to iz srca.

Zjutraj ob napovedani uri smo bili že vsak na svojem mestu pri topovih. Še enkrat smo vse pregledali, če je vse v redu. Telefonist je bil že pri svojem aparatu ter čakal povelja. Nekaj časa je bilo, ko naenkrat na levi od nas zagrmel strel iz topa — ustreli je srbski top težkega kalibra. Nadporočnik Mravljia da znamenje za napad, poročnik Zajc zapove: ogenj. Sedaj zagrmel naši topovi, težke kroglice zažvižgajo po zraku, k nam nazaj jekne pok granat, ki so se razstrelile v nemški poziciji. — Naprej! Prvi strel so padli predaleč, drugi bližje, tretji zadenejo. Po telefonu pride sporočilo: dobro ste zadeli, le tako naprej! Pride povelje: streljajte s šrapneli.

Puške zagrmel, strojnice regljajo in topovi pojo v globokem basu. Na desni je celjska baterija, v sredini ljubljanska in levo od nas mariborska, dalje naprej srbski topovi. Vsa dravska divizija je v ofenzivi, kate-ri načeljuje srbski general Smljančič. Nemci odgovarjajo s topovi in strojnimi puškami. Na- stal je pravcat ropot, kot na ga-liški fronti. Nemško topništvo obstreljuje našo pozicijo, toda kroglice in šrapneli ne zadevajo, vse predaleč čez nas merijo.

Ob devetih dopoldne je boj na vrhuncu. Nemci se trdno drže in potiskajo naše nazaj. Našim "planincem" pri Kotljah slaba predel. Numerimo topove na Kotlje. Povelje se glasi: grana-te v topove! Po par poskusih razbijejo naši topovi par nem-ških strojníc. Sedaj prično le-teti granate iz naših topov kot za stavo. Fantje delajo, da jim teče znoj po obrazu. Naši pla-ninci začno prodirati in Nemci se umikajo. Granate zamenja-mo za šrapnele in merimo topo-ve vedno v daljšo, razdaljo za umikajočimi se Nemci. Ljub-ljanski pešpolk (bivši 17.) pro-dira in bije Nemce, ki se umi-kajo proti Guštajnu, kjer prit-skajo za njimi planinci in celjski polk. Sedaj smo pa rabili samo šrapnele in jih pošiljali Nemcem v hrbet.

Tukaj smo hoteli maščevati zahrbtni napad Nemcev, ki so napadli naše ter jih potisnili v Dravo. Maščevati smo hoteli smrt naših Jugoslovanov, ma-ščevati smrt Malgaja, maščeva-ti zavedne koroške Slovence, ki so bili umorjeni ali pa so morali bežati na Kranjsko, da so si rešili golo življenje. Zato nismo štedili z municijo.

Ob dveh popoldne je strelja-nje precej pomehalo in strelji so padali bolj poredkoma. Ob pe-tih popoldne je švignil iz naših topov zadnji strel in letel tje proti Guštajnu za bežečimi Nem-ci. Strel je bil boj za tisti dan končan, dan 28. maja pa ostane zapisan v zgodovini Slovencev, odnosno Jugoslovanov, ko so z orožjem v roki povedali starim tlačiteljem: Do tu in ne dalje! Simon Gregorič je pel:

Dovolj nam kamnov je pobral sovrag za svoje hrame, odslej pa z naših svetih tal ne enega ne vzame.

Prvi dan boja za osvobojenje Koroške je srečno minil. Zato smo pa bili tisti večer vsi izredno židane volje. "Dobro ste delali, fantje!" nas pohvalita naša častnika. "Sedaj pa pospravite municijo pod streho, potem ste pa prosti za danes večer. Privoščite si počitka."

Ampak kam naj pa pospravi-mo municijo, ko ni nikjer pri-pravnega prostora. Nedaleč proč je bila cerkva sv. Urbana. Po-prosimo dovoljenja, če smemo spraviti zaboje z granatami in šrapneli v cerkvico. Dobimo ga in znesemo vso stvar v cerkev pod kor. Ko smo bili z delom gotovi, še malo stojimo v sta-ri cerkvici. Nekateri poklekne-jo, drugi pa kar stoji malo po-molijo. Zahvalili smo se Vse-mogočnemu, da nas je ta dan varoval vsake nezdode. Vse bi se bilo lepo izteklo, da si jih ni par privoščilo neslano šalo. — Eden je šel namreč na prižnico in začel tam v smešnem tonu brati evangelij, par se mu jih pa smeje. Nekateri, bolj pa-metni jih začnejo karati, češ, da tukaj ni prostor za take šale. V tem pa stopi v cerkev poročnik Zajc. Ko vidi, kaj se godi, za- kriči: "Svinje! Barabe! Da vas le sram ni briti norce iz Boga! Marš doli s prižnice, ti beštija!" je grmel poročnik ter vihtel svo-jo palico, katero je ponavadi vedno imel seboj.

V cerkvi je nastala prava pa-nika: nekateri so jo ubrali ven, nekateri pa, ki se nismo čutili krive, smo šli vsi skupaj ven. Pred cerkvijo nam je poročnik zabičal: "Glejte, da kadar gre-ste v cerkev, da se boste dostoj-no obnašali, kot ljudje, ne kot divjaki. Ne delajte sramote vse-mu slovenskemu narodu! Sedaj gremo na Koroško in kaj bodo rekli koroški Slovenci o nas, da smo barabe in propalice. Če se nočete dostojno obnašati radi Boga, dajte se radi ljudi, ki nas gledajo in po naših delih sodijo. Bodite veseli, nihče vam tega ne brani. Ampak iz cerkve in božjih stvari se pa ne boste de-lali norca; to je prestopilo in ne-vedno poštenega Slovence!"

Tako nam je napravil poro-čnik Zajc prav pošteno pridigo vsem, ki so bili prizadeti in tu-di onim, ki niso bili. Poročnik Zajc je bil eden onih redkih mož, ki ga ni bilo sram pokazati svo-je prepričanje. Bil je odločen katoličan in dober, pogumen vo-jak. Jugoslovan od nog do gla-ve. Kot častnik je bil zelo do-ber vojakom. V njem ni bilo nič tiste oficirske nadutosti, ka-koršna je bila v veliki meri pri avstrijskih častnikih.

Kmalu zatem smo imeli pre-gledovanje pušk, karabink. Po-ročnik jih je pregledoval, če so vse čiste in snažne. Dobil je tu-kaj eno, tam drugo, da ni bila čista, pa začne godrnjati: "Da vas le sram ni imeti take puške! Tak židan čas imate, vedno dr-sate in plesete po skednjih, am-pak da bi si puške osnažili, nak-tega pa ne. Da mi ne pridete več s takimi puškami!" Saj do-sti jih ni bilo, ki so imeli umaza-

ne in zarjavele puške. Tisti, ki so o pravem času zvedeli, da bo pregledovanje pušk, so jih hitro osnažili. Tudi jaz nisem imel v dobrem stanju svoje karabinke, ker sem prepozno zvedel, da bo pregled in sem prej v Krki ri-be lovil. Moja puška pa rujava, da je bila kar kosmata v cevi.

(Dalje prihodnjich.)

MALI OGLASI

ZAHVALA ZNANEC IN PRIJATELJEM

Podpisani se najljubneje za-hvaljujem vsem, ki so za časa bolezni, in potem, ko je moja ljubljena soproga preminila, iz-prijaznosti jo obiskali ko je le-žala na mrtvaškem odru, prine-sli svežih cvetic, darovali za sv. maše ter jo spremili v cer-kev in na pokopališče, in ker so se mnogoštevilno udeležili s svojimi avtomobili, ali še na drugi način skazali naklonjene, bodi vsem izrečena prav prisr-čna zahvala, ohranil si bom v blagem spominu vse kar ste ob smrti in bolezni ter pogreba storili za ljubljeno soprogo Eleanor Schuster Belanich.

Zalujoci soprog Joseph Be-lanich in hči Marie Schuster.

Društvo Kras, št. 8. S. D. Z.

Cenjenemu članstvu društva Kras št. 8. S. D. Z. se naznanja, da se udeležite društvene seje v nedeljo, dne 18. januarja, ob 9. uri dopoldne. Kakor vam je že nekoliko znano, pride na se-jo naš glavni predsednik, John Gornik. To je ena zelo važnih sej, kar se tiče članstva in cele organizacije. Upati je in priča-kovati, da bodo vsi člani in članice navzoči, kar bo znašalo le-po število 528 odraslega oddel-ka. Ste zelo prošeni, da ne po-zabite te seje. Bratski pozdrav, Louis Opara, tajnik.

Soba

se da v najem za enega fanta. 15095 Westropp Ave. (19)

Oglas!

Išče se piano za učenje otrok na piano. Kdor ima kaj takega in po nizki ceni, naj se zgasi v uredu tega lista. (15)

Razpis službe

Glasm skladu direktorske se-je z dne 13. januarja, 1931, ko-operacije Slovenski Dom na Holmes Ave., se razpisuje dvo-je služb:

1. Samostojni klub, odsek Slo-venskega Doma, razpisuje služ-bo oskrbnika Kluba (kletarja). Plača po dogovoru.

2. Direktorij najame dalje: oskrbnika kegljišča in slaščičar-ne. Minimalna plača \$15.00 te-densko in provizijo od kegljišča in prodanega blaga.

Prošnjo vložijo lahko samo zmožni delničarji Slovenskega Doma na Holmes Ave. Upošte-valo se bo samo pismene pro-šnje, ter je iste poslati tajniku Slovenskega Doma Chas. Bene-vol, 15810 Holmes Ave., do dne 20. januarja 1931, do 7. ure zve-čer. Prošenj, ki se prejmejo pozneje, se ne bo upoštevalo. Do-ločila in pogodbo napravi direk-torij Slovenskega Doma.

Toliko v naznanilo vsem del-ničarjem in delničarkam.

Direktorij Slovenskega Doma. (16)

342673945786151

Imam vašo Stevilko

Na vašem radio nocoj... poslušajte Lorno Fantin, slavno numerologistko. Po-vedala vam bo, kako imena in dnevi vplivajo na uspeh v trgovini, ljubezni ali za-konu. Resnična radio zabava.

WGAR ob 9. uri zvečer
Vzhodni standard čas

© P. Lorillard Co., Inc.

OLD GOLD RADIO PROGRAM

Hiša se da v najem

5 sob, kopališče in klet. Hiša je sama za sebe in se nahaja na 1258 E. 59th St. Pozve se na 1161 E. 61st St. (15)

Stanovanje

obstoječe iz petih sob in kopa-lišča se da v najem. Stanovan-je se nahaja na St. Clair Ave., vo-gal 56. ceste. Vpraša se na 6129 St. Clair Ave. (Jan. 13. 15. 17.)

V najem

se da štiri lepe sobe s kopališčem in gorko vodo. Gorkota za kopa-lišče zastoni. Poceni mirnim ljudem. Pozve se na 1106 E. 63rd St. (Jan. 3. 10. 17.)

Leopold Kushlan

SLOVENSKI
ODVETNIK

Cez dan:

513 ULMER BLDG.

Zvečer od 6-8

6411 ST. CLAIR AVE.

soba št. 7. Tel. Rand. 5195

Tel. Cherry 3982

GRDINA'S SHOPPE

Popolna zaloga oblek
in vse opreme za zoya-
ste in družice

Beauty Parlor

Vedno najmodernejši
česni klubki.

Trgovina zaprta vsako sredo pop-
okoli 12.00 ure.

6111 ST. CLAIR AVE.

Henderson 7112 (M. Thu. S.)

DEBELI PREŠIČI NA-RAVNOST Z DEŽELE

Vseh velikosti, živi ali osma-
zenci, pregledani od mesta in
prijetljani kamorkoli. Pridite in
izberite si jih.

H. F. HEINZ

Willoughby, O.

Tel. 110-J-2

DR. J. V. ZUPNIK

ZOOZDRAVNIK

5131 ST. CLAIR AVE.

V Krasovcem poselja

Nad North American banko

Vhod same iz 22 ceste

Government stavebnice, 19 let na-
St. Clair Ave.

(W. H.)

DOBER PREMOCI

Točna postrežba!

The Hill Coal Co.

1261 MARQUETTE RD.

Henderson 5798

Policija v Chicagu trdi, da je sedaj rešila umor časn-karskega poročevalca Lingla in izsledila pravega morilca. Tukaj je nekaj prizorov iz bojev gancežev v Chicagi. 1) Leo Brothers, o katerem pravijo, da je pravi morilec. 2)

Slika umorjenega Lingla takoj po umoru. 4) Jack Zuta, ki je ukazal umoriti Lingla, ker mu slednji ni hotel vrniti \$25.000, katere je dobil, da bi dobil dovoljenje za pasjo dirko. 3) Zuta in Lingle v prepiru radi tega denarja in

Lingle mu obljubi, da bo denar vrnil. 6) Zuta in Joe Aiello sta bila umorjena, ker se je sumilo, da držita z Linglom. 7) George Muran, ki je edini ostal pri življenju od gancežev na severni strani mesta.

